

Gebiedsopgave Indische Buurt, Oostelijk Havengebied 2023-2026

Inleiding

In de gebiedsopgaven staan de belangrijkste opgaven beschreven voor de komende jaren. Er zijn in Amsterdam voor alle gebieden analyses gemaakt. Deze gebiedsanalyses tonen aan hoe de gebieden ervoor staan en hoe het gebied afwijkt van het Amsterdams gemiddelde. De combinatie van de gegevens uit de analyse én de kennis en ervaring van de gebiedsteams, de partners in de buurt, de collega's in de stad, het bestuur en de stadsdeelcommissies leidt tot een set aan gebieds-specifieke opgaven die de komende jaren extra aandacht vragen.

Dit doen we naast het reguliere werk wat van de organisatie verwacht mag worden om de Amsterdammers te dienen.

In de afgelopen bestuursperiode hebben we in de Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied natuurlijk óók gewerkt aan een aantal specifieke opgaven. De stand van zaken rond deze opgaven heeft mede invloed gehad op de bepaling van de nieuwe opgaven. Daarom eerst een kleine terugblik.

Terugblik

Opzetten gebiedsgerichte armoedeaanpak Indische Buurt

Afgelopen twee jaar hebben 39 personen met een afstand tot de arbeidsmarkt een opleiding afgerond bij het Educatief Centrum Oost. Van deze groep zijn 17 cursisten hierna een vervolgopleiding begonnen en 5 hebben betaald werk gevonden. Deze succesvolle manier van buurtbewoners opleiden willen we de komende tijd voortzetten. Ook zijn er 19 vertrouwenspersonen uit de buurt opgeleid. Veel van deze personen zijn verbonden aan informele initiatieven uit de buurt. Door het volgen van de opleiding vertrouwenspersonen kunnen zij buurtbewoners nog beter helpen. Tijdens de opleiding leren zij onder andere signalen herkennen, hoe zij de hulpvraag duidelijk kunnen krijgen en waar je met hulpvragen naar toe moet in het formele circuit. De samenwerking tussen formeel en informeel blijft ondanks dat dit steeds beter gaat een aandachtspunt. Dit wordt opgepakt met de aanpak: *de Tussenruimte*, waar formele en informele partijen kijken hoe de samenwerking beter kan. De huidige situatie met stijgende energieprijzen en hoge inflatie heeft er mede voor gezorgd dat de armoedecijfers hoog zijn. Veel bewoners zijn afhankelijk van voedseluitgifte. Naast de Voedselbank zijn er op verschillende locaties buurtpartijen die voedselpakketten of maaltijden uitdelen. Dit zal ook de komende jaren nog nodig zijn. De samenwerking op deze locaties met formele partners gaat steeds beter. Zo proberen de informele partijen buurtbewoners naar de juiste zorg te begeleiden. In 2022 bestond de Makkie 10 jaar. Dit is gevierd met een mooi feest, maar ook met inspirerende paneldiscussies. De Makkie leeft erg in de buurt en veel bewoners geven aan dat zij mede door de Makkie het hoofd boven water kunnen houden. De uitdaging voor de komende periode is om de Makkie te digitaliseren zonder gebruikers te verliezen en de Makkie verder uit te rollen in stadsdeel Oost en daarna ook in andere delen van de stad.

Leefbaarheid en balans in de drukte

Er zijn plannen om de openbare ruimte op de Kop van Java aan te pakken. Door de komst van de Oekraïense vluchtelingen zijn deze plannen in de ijskast beland. Zodra het mogelijk is, voeren we de plannen alsnog uit.

De overlast van de zomerrecreatie lijkt na een aantal heftige jaren de laatste twee jaar af te nemen. Dit blijven we goed monitoren. Ook wordt er gekeken of er ingrepen gewenst zijn in de Bogortuin om de

overlast voor de omwonende te verminderen, zonder dat het open karakter van de tuin verdwijnt en de locatie nog wel gebruikt wordt door bezoekers die van de zon en het water willen genieten.

Een mooi resultaat is de vergroening van de Piet Heinkade. In het najaar van 2022 is hier 2.500 vierkante meter nieuw groen bijgekomen.

De Javastraat heeft in coronatijd aandacht gevraagd. Daar moest in het kader van de anderhalve meter samenleving de drukte in goede banen geleid worden. Dit werd een echte uitdaging toen de horeca weer open mocht en zij ook extra terrassen in de openbare ruimte mochten uitbaten. Dit is gelukt door parkeerplaatsen tijdelijk op te heffen en deze ruimte te gebruiken voor het fietsparkeren en de extra terrassen. Inmiddels zijn alle coronamaatregelen afgebouwd en wordt er onderzocht wat we kunnen doen om de straat rustiger en vooral verkeersveiliger te maken, zonder dat het unieke karakter van de straat verdwijnt.

Werken aan een duurzame leefomgeving

In het Oostelijk Havengebied staat een duurzame leefomgeving al lang hoog op de agenda bij bewoners. Bewoners hebben veel kennis over dit thema en zetten zich ervoor in. Inmiddels staat er naast de weggeefkraam op de C. van Eesterenlaan ook een energiekraam waar bewoners informatie kunnen inwinnen over duurzaamheid.

In de Indische Buurt leeft dit onderwerp een stuk minder. Door de inzet van onder andere klimaatgesprekken in de buurt en de Road Show Indische Buurt gaat het thema duurzaamheid ook in de Indische Buurt steeds meer leven. Zo is er in het najaar van 2022 een project gestart met partners uit de buurt om bij mensen thuis de centrale verwarming zo af te stellen dat deze zuiniger is in gebruik.

Kwetsbare bewoners en ouderen de kans geven zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen

De afgelopen jaren zijn er verschillende momenten geweest waar we op laagdrempelige wijze ouderen hebben geïnformeerd over alle regelingen die er zijn om op een prettige manier langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Een mooi resultaat is de Woonwijzer Indische Buurt, dit is een folder met daarin alle informatie rond dit thema.

We merkten dat we met deze aanpak onvoldoende de bewoners met een migratieachtergrond bereikten. Daarom hebben we in 2022 extra ingezet om ook deze ouderen te bereiken. Dat hebben we gedaan door samen te werken met informele partijen uit de buurt die deze doelgroep goed weet te bereiken. Ook de komende jaren zetten we hier extra op in.

Een veilige omgeving om in op te groeien

Om veilig op te kunnen groeien moeten er ook voldoende voorzieningen en activiteiten zijn waar jongeren naar toe kunnen en waar zij zich ook thuis voelen. Een mooie aanwinst in de Indische Buurt is Oostpunt. Vanuit deze locatie doet het Jongerenpunt outreachend haar werk. Ook zijn hier voor de jeugd bekende jongerenwerkers te vinden. Voor jongeren die mogelijk afglijden naar criminelere activiteiten is er extra (sport)aanbod.

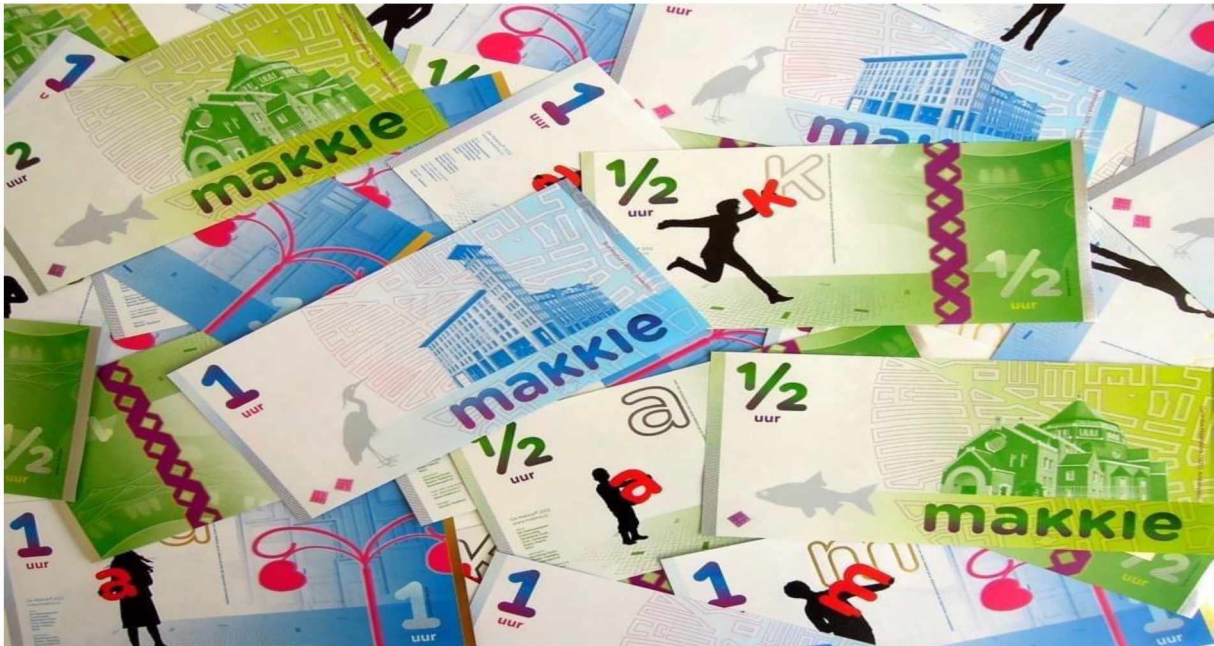
In het Oostelijk Havengebied is vraag naar een jongerencentrum. Dit staat gepland in het nieuwe gebied Cruquius. De afgelopen jaren en ook de komende jaren biedt het jongerenwerk na schooltijd in het pand van het Montessori Lyceum aan de C. van Eesterenlaan activiteiten aan.

Om te zorgen dat de jeugd in de kwetsbare buurten dezelfde kansen krijgt als de jeugd elders in buurt is hier ook de komende jaren extra aandacht voor.

Integrale aanpak Sumatraplantsoen

De extra aandacht die er de afgelopen jaren was voor het Sumatraplantsoen heeft een mooi en gedragen definitief ontwerp voor de herinrichting van het plantsoen opgeleverd. Ook zijn er bewonersgroepen actief op en rondom het plantsoen. Zij houden zich onder andere bezig met de vergroening, veiligheid en activiteiten op het plein. De democratische aanpak voor de vernieuwing, waar niet alleen is ingezet op een mooi nieuw ontwerp, maar ook op betrokkenheid van de bewoners bij het plantsoen, werpt niet alleen zijn vruchten af maar is ook niet onopgemerkt gebleven. De ombudsman van Amsterdam noemt deze aanpak een voorbeeld voor hoe we moeten werken. Wij blijven aandacht houden voor het Sumatraplantsoen om te zorgen dat er volgend jaar niet alleen begonnen wordt met de aanleg van een mooi plantsoen, maar ook dat de bewonersbetrokkenheid behouden en zelfs vergroot wordt. Hiervoor zal in 2023 nog extra inzet zijn en het daarna geleidelijk belegd wordt binnen het reguliere werk. Deze focusopgave komt dan ook niet meer terug als gebiedsopgave.

Opgaven Indische Buurt, Oostelijk Havengebied 2023-2026

Opgave 1 Oog voor kwetsbare bewoners

Ondanks dat de Indische Buurt de afgelopen jaren is veranderd van een achterstandswijk naar een gemengde, gewilde buurt en de buurt op veel fronten vooruit is gegaan, heeft lang niet iedereen van deze vooruitgang kunnen profiteren. Nog steeds kent de buurt kwetsbare mensen met psychische problemen en een grote groep die met heel weinig middelen rond moet komen. Daarbij komt dat zowel de Indische Buurt als het Oostelijk Havengebied aan het vergrijzen is.

In de Indische Buurt Oost groeit 29% van de kinderen op in een minimagezin. De werkloosheid is met 13% nog steeds hoger dan het gemiddelde van Amsterdam. Dit zijn cijfers van 2020 en het is bekend dat de coronacrisis de kwetsbare buurten harder heeft getroffen. Recente cijfers zullen nog minder rooskleurig zijn. Om een tweedeling in de buurt te voorkomen is het van belang dat ook de groep kwetsbare bewoners profiteert van de verbeteringen in de buurt en dat zij voldoende ondersteuning krijgen om het hoofd boven water te houden.

Integrale aanpak armoede

Een integrale aanpak om de strijd met de armoede aan te gaan, is van cruciaal belang. Bij de integrale aanpak wordt gewerkt aan verschillende facetten die kunnen leiden dat mensen in armoede leven. Bijvoorbeeld zorgen dat de mensen die hulp nodig hebben deze makkelijk weten te vinden. Mensen die aan het werk kunnen dit ook gaan doen door op een laagdrempelige manier opleidingen in de buurt aan te bieden. Of bijvoorbeeld mensen die weinig inkomen hebben en zich inzetten voor de buurt wat extra's krijgen door het verdienen van Makkies, een lokaal betaalmiddel. Van groot belang bij de integrale aanpak is dat de partners samenwerken.

Zorg en welzijn

De Indische Buurt kenmerkt zich ook door een groot aanbod van informele organisaties die zich inzetten op het gebied van welzijn en zorg. In 2022 is gestart met het project de *Tussenruimte*. Hier werken formele en informele partijen aan het verbeteren van de samenwerking tussen het informele en formele aanbod in de buurt.

Zelfstandig wonen

Het zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen van ouderen en kwetsbare personen met een psychische aandoening of verslavingsachtergrond is onderdeel van het beleid van de Rijksoverheid. Dit gaat niet

vanzelf. Deze groepen hebben ondersteuning nodig bij het vinden van de juiste woonruimte en/ of hulp om zelfstandig te kunnen wonen.

Het project Passend Wonen wat al een aantal jaar in de Indische Buurt loopt helpt ouderen bij deze zoektocht. In 2022 zijn we gestart met inzet gericht op het bereiken van de ouderen met een migratie achtergrond, omdat we deze groep onvoldoende bereikten. De komende jaren zetten we deze inzet voort.

Gemengd wooncomplex Lohuizen

Vanaf 2023 komen er in Lohuizen (het gemengde wooncomplex met statushouders en jongeren aan de Van Lohuizenlaan) nieuwe bewoners. De huidige bewoners hebben hier vijf jaar gewoond en verhuizen naar een ander gemengd wooncomplex of zij kunnen doorstromen naar een reguliere huurwoning. Voor Lohuizen betekent dit dat hier een nieuwe groep bewoners komt. Het is belangrijk dat deze nieuwe bewoners, zowel de studenten als de statushouders, goed landen in de buurt en de hulp weten te vinden die zij nodig hebben.

Doelstelling 1A	Bewoners weten de hulpverlening beter te vinden, doordat er voldoende vindplaatsen in de buurt zijn. De organisatie op deze vindplaatsen zijn beter in staat bewoners op te vangen en door te verwijzen naar de zorg die nodig is. Formele en informele zorg beter samengewerkt.
Doelstelling 1B	Meer bewoners met afstand tot de arbeidsmarkt hebben werk of participeren in de samenleving.
Doelstelling 1C	Er wordt meer gebruik gemaakt van de Makkie. De Makkie wordt uitgerold naar andere delen in Amsterdam en is gedigitaliseerd.
Doelstelling 1D	Samen met onze partners informeren, stimuleren en ondersteunen we ouderen bij het gebruik van de verschillende regelingen rondom langer zelfstandig thuis wonen. Hierdoor kunnen meer ouderen op een prettige manier langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

Foto: Fleur Dikken

Opgave 2 Indische Buurt en Oostelijk Havengebied leefbaar voor alle bewoners

Door de komst van de nieuwbouwwijken IJburg en Zeeburgereiland hebben de Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied een centralere ligging in de stad gekregen. Dat, in combinatie met de algehele verdichting van de stad, heeft tot gevolg dat de drukte op buurtniveau toeneemt.

Extra verkeersbewegingen

Daarnaast hebben de nieuwe verbindingen met Zeeburgereiland en stadsdeel Noord behoorlijke impact op de toekomst van het Oostelijk Havengebied. De komst van de Oostbrug is nog steeds gewenst, maar gezien de financiële positie van de stad is nog onduidelijk wanneer deze brug gerealiseerd wordt. De pontverbinding met de Sluisbuurt en de aanpassingen aan de Amsterdamsebrug, leiden tot extra fietsverkeersbewegingen en dus tot meer druk op de leefomgeving, die nu op sommige plaatsen al onder druk staat. De mogelijkheid bestaat dat de balans in de wijken wordt verstoord. Dit leidt tot onrust onder de bewoners. Dit blijkt ook uit de onderzoeks- en voorbereidingsfase en uit de gesprekken die de stad hierover voert met de bewoners. In de woonwijk naast de Amsterdamsebrug komen verschillende grote ontwikkelingen samen. Hier zien we als stadsdeel op toe dat deze ontwikkelingen niet alleen goed op elkaar zijn afgestemd, maar ook dat er rekening gehouden wordt met de bewoners in dit gebied.

Gebruik openbare ruimte

Elke zomer zien we een intensief gebruik van de schaarse openbare ruimte, met name aan het water. Op bepaalde locaties is het gebruik zó intensief dat dit voor overlast zorgt voor de omwonenden. Daarnaast zien we dat de Kop van het Java-eiland (Kop Java) veel potentie heeft om de openbare ruimte verder te ontwikkelen voor recreatief gebruik. Hier is echt behoefte aan. De inzet van het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost is om namens het college regie te voeren op invulling van Kop Java. Naast de Kop Java is onder andere ook het Flevopark een prachtige plek in de buurt waar gerecreëerd kan worden. Het is goed om te kijken of de Kop Java en het park beter benut kunnen worden en zo de druk op andere locaties kan verlichten. Waarbij de ecologische waarde van het park niet aangetast mag worden.

Javastraat

Het verkeer in de Javastraat blijft een aandachtspunt. Door de anderhalve-meter-samenleving als gevolg van de coronapandemie, is de straat nog chaotischer en drukker geworden. Uit een verkeersonderzoek van begin 2021 blijkt dat de chaos in de winkelstraat niet alleen te wijten is aan de straatinrichting, maar grotendeels wordt veroorzaakt door het gedrag van de gebruikers. Er zijn al verschillende maatregelen genomen om dit probleem aan te pakken. De oplossing is nog niet gevonden.

Daarnaast blijven we oog houden voor de diversiteit van het aanbod in de Javastraat.

Overlast

Bewoners van de Indische Buurt laten bovendien weten veel jongerenoverlast te ervaren. Zorgwekkend is dat de gemiddelde leeftijd van jongeren die overlast veroorzaken lager ligt dan een aantal jaar geleden. Gevolg is dat bewoners zich niet overal veilig voelen. Dat willen we veranderen. Deze signalen komen ook uit de LHBTIQ+ gemeenschap. Alle bewoners ongeacht afkomst, geloof of geaardheid zijn welkom en moeten zich veilig en vrij voelen om in de buurt te wonen.

Zware vormen van overlast en crimineel gedrag van tieners en jongeren vragen om een specifieke aanpak. Hiervoor is extra inzet van het ambulante jongerenwerk nodig. Een goede samenwerking tussen de partners (zowel formele als informele partners) die bij de jongeren betrokken zijn, is essentieel.

Om te zorgen dat de Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied leefbare buurten blijven zetten we in op de volgende punten:

Doelstelling 2A	Stadsdeel en vooral de bewoners in de buurt hebben de kans gekregen om te participeren bij grootstedelijke projecten zoals invulling Kop Java, Sprong over het IJ en ontsluiting Zeeburgereiland.
Doelstelling 2B	Bewoners ervaren in de zomer minder overlast van de recreatie op en rond het water.
Doelstelling 2C	In 2026 is de Javastraat een leefbare, verkeersveilige, aantrekkelijke straat met veel diversiteit, waar mensen met plezier wonen, werken en verblijven.
Doelstelling 2D	De Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied zijn voor alle bewoners, ongeacht hun afkomst, geloofsovertuiging, gender of geaardheid prettige buurten om te wonen. Hier is geen ruimte voor overlast, discriminatie en uitsluiting.

Opgave 3 Indische Buurt en Oostelijk Havengebied duurzaam

We moeten met zijn allen duurzamer leven. De vraag is: hoe gaan we dat doen? In Indische Buurt, Oostelijk Havengebied zijn er veel bewoners en ondernemers die bereid zijn zich in te zetten voor een beter milieu, een circulaire economie en een groenere buurt.

Financiële voordelen

De stijgende energieprijzen hebben duurzaamheid overal op de agenda gezet, zeker in een buurt als de Indische Buurt. Duurzaamheidsmaatregelen kunnen financiële voordelen hebben voor de bewoners. Door bijvoorbeeld de woning energiezuinig te maken verlagen zij hun woonlasten. Zeker in een wijk als de Indische Buurt, waar veel mensen met een laag inkomen wonen en veel van de woningen niet goed geïsoleerd zijn, weegt dit mee en is het van belang dat bewoners zich hiervan bewust zijn. Samenwerking met de woningcorporaties is hierbij van essentieel belang.

ToekomstAgenda OHG 2025

In het Oostelijk Havengebied heeft de Buurtcoöperatie Oostelijk Havengebied de *ToekomstAgenda OHG 2025* opgesteld, met actiepunten gericht op een duurzamere omgeving. Hier is een actieve duurzaamheidscommissie die veel kennis heeft over duurzaamheid en veel potentie om deze kennis verder te brengen.

Roadshow

In de Indische Buurt gaat het thema duurzaamheid steeds meer leven. Dit komt onder meer door het voeren van klimaatgesprekken in buurthuizen en de roadshow die plaatsvond in 2022. Tijdens de roadshow onderzochten mensen van de TU Delft een week lang in de Indische Buurt welke kansen er zijn om de buurt duurzamer te maken. Resultaat was een zeer inspirerende presentatie met een aantal bruikbare elementen. Samen met de corporaties, actieve bewoners en partners uit de buurt wordt gekeken welk onderdeel van de roadshow ook uitgetoetst kan worden in de Indische Buurt.

Groen

Het percentage groen in de Indische Buurt en Oostelijk Havengebied ligt met 10% ver onder het Amsterdamse gemiddelde van 30%. Daarbij worden de zomers warmer en de regenbuien steeds heviger. Hittestress en overlast van water komen steeds vaker voor. Mede hierdoor blijft zowel in de Indische Buurt als in het Oostelijk Havengebied de vraag naar meer groen.

Doelstelling 3A Meer bewoners informeren over en helpen met energiebesparende oplossingen in hun woning om zo de energie armoede tegen te gaan.

Doelstelling 3B Door het ondersteunen van de Duurzaamheids- en energielcommissie OHG zorgen voor meer duurzaamheidsinitiatieven in het Oostelijk Havengebied.

Doelstelling 3C De Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied zijn in 2026 groener en duurzamer geworden.

Opgave 4 De kwetsbare jeugd heeft extra mogelijkheden op een betere start

In de Indische Buurt-Oost groeit 29% van de kinderen op in een huishouden met een minimuminkomen. Kansengelijkheid bij de kinderen en jongeren is dan ook altijd al een aandachtspunt. De kansengelijkheid is toegenomen als gevolg van de coronacrisis. Bekend is dat kinderen uit sociaaleconomisch zwakkere huishoudens meer achterstand hebben opgelopen, doordat zij tijdens de lockdowns niet naar school konden. Thuisonderwijs was voor deze groep extra zwaar door gebrek aan een goede ruimte om rustig de lessen te kunnen volgen. Er is extra inzet nodig om deze kinderen toch dezelfde kansen te bieden als kinderen uit de sociaaleconomisch sterkere huishoudens. Hiervoor zien wij vooral een taak om de ouders in hun kracht te zetten en meer hulpmiddelen te geven om hun kinderen te ondersteunen.

Stages

Daarnaast is bekend dat veel jongeren hun school niet afmaken, omdat het hen niet lukt een stageplaats te vinden. Zij hebben hier extra hulp bij nodig die zij vanuit huis niet kunnen krijgen. Om te zorgen dat deze jongeren een eerlijke kans krijgen om hun opleiding af te ronden is extra inzet nodig.

Gezonde leefstijl

In de Indische Buurt wordt al jaren ingezet op een gezonde leefstijl. Voor de coronacrisis begon deze inzet zijn vruchten af te werpen. Helaas is deze positieve lijn door de coronacrisis en vooral de lockdowns niet doorgezet. De exacte cijfers zijn nog niet bekend, maar duidelijk is wel dat kinderen weer ongezonder zijn gaan leven. Ook is de mentale gezondheid van kinderen achteruitgegaan. We geven extra aandacht en zetten extra in om te zorgen dat de gezonde leefstijl in de Indische Buurt niet weer terug gaat naar het niveau van voor de coronacrisis. Om daarna de stijgende lijn door te zetten.

Doelstelling 4A

Door ouders uit de sociaaleconomisch zwakkere huishoudens te ondersteunen en in hun kracht te zetten kunnen zij hun kinderen beter ondersteunen. Hierdoor hebben de kinderen betere kansen om zich te ontwikkelen.

Doelstelling 4B

Jongeren uit de Indische Buurt worden ondersteund bij het zoeken naar stage of werk. Hierdoor vinden jongeren vinden makkelijker een stage- of werkplek.

Doelstelling 4C

De fysieke en mentale gezondheid van de jeugd is beter. In 2026 heeft de jeugd minder overgewicht, minder mentale klachten en is de sportparticipatie gestegen.

